FEED THE FUTURE
The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

USAID
ជំនួយពីពលរដ្ឋអាមេរិក

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធជលផលតាមវាលស្រែនៅកម្ពុជា

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩

WorldFish

Citation: Kim M, Mam K, Sean V, Try V, Brooks A, Thay S, Hav V and Gregory R. 2019. Guidelines for community fish refuge-rice field fisheries system management in Cambodia. Phnom Penh, Cambodia: Fisheries Administration and WorldFish Cambodia.

Authors: Kim Miratori, Mam Kosal, Vichet Sean, Alan Brooks (WorldFish); Thay Somony, Hav Viseth (Fisheries Administration); Rick Gregory (Independent Consultant)

Cover photo credit: Sean Vichet / WorldFish

Document layout and design: Graphic Roots Design: http://www.graphicroots.net

Disclaimer: The opinions expressed here belong to the authors, and do not necessarily reflect those of the the United States Agency for International Development, the United States Government, the Royal Government of Cambodia, WorldFish, CGIAR Research Program on Fish Agri-Food Systems or CGIAR.

Creative Commons License

Content in this publication is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited, and is not altered, transformed, or built upon in any way.

© 2019 WorldFish.

ISBN: ISBN-13: 978-9924-550-00-6

Contact: WorldFish Cambodia, #34, Street 228, Sangkat Chaktomuk, Khan Daun Penh, Phnom Penh, Cambodia.
Email: WorldFish-Cambodia@cgiar.org

In partnership with

CGIAR RESEARCH PROGRAM ON Fish
Led by WorldFish

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

អ្នកនិពន្ធសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះដៃគូរដ្ឋាភិបាល ក្នុងគម្រោងបង្កើនធនធាន ជលផលតាមវាលស្រែ (RFFEP) និងគម្រោងធនធានជលផលតាមវាលស្រែនៃកម្មវិធីសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់ អនាគតកម្ពុជា ដំណាក់កាលទី២ ដែលរួមមាន ឯកឧត្តម អេង ជាសាន ប្រធានរដ្ឋបាលជលផល និងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅខេត្តពោធិ៍សាត់ ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តសៀមរាប និងខេត្តកំពង់ធំ។ អ្នកនិពន្ធ សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរដល់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលបានចូលរួមក្នុងការអនុវត្តគម្រោងទាំងពីរ ជាអាទិ៍ អង្គការអភិវឌ្ឍន៍នារីខ្មែរ (ANKO) អង្គការអ្នកត្រួសត្រាយកម្ពុជា (TCO) អង្គការ ទ្រទ្រង់ស្ត្រីខ្មែរ (COWS) អង្គការក្រុមទ្រទ្រង់ភូមិ (VSG)។ អ្នកនិពន្ធ សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរដល់ មនុស្សជាច្រើនដែលបានចូលរួមក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ ដូចជា បុគ្គលិកអង្គការ WorldFish ដែលបានអនុវត្តគំរោងខាងលើ ពិសេសលោកស្រី យូមីកូ គូរ៉ា នាយកាអង្គការ WorldFish ដែលបានពិនិត្យមើលលើឯកសារនេះ។ អ្នកនិពន្ធក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ Olek Kaminski (អតីត WorldFish) បណ្ឌិត Manjurul Karim (WorldFish) Sothira Seng (USAID កម្ពុជា); Peter Jackson, បណ្ឌិត Olivier Joffre និងបណ្ឌិត Sarah Freed (WorldFish Cambodia) ។

អ្នកនិពន្ធក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់គម្រោងដែលឧបត្ថម្ភថវិកាដោយអង្គការ FAO ដែលមានចំណងជើងថាការអនុវត្តល្អក្នុងការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ដើម្បីសន្តិសុខស្បៀង ក្នុងខេត្តចំនួនបួនដែលនៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៦ ដែលបានរួមចំណែកជាសេចក្តីពិពណ៌នាពីវិធីសាស្ត្រ និងជំហាននានាដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងឯកសារនេះ។ លើសពីនេះទៀត អ្នកនិពន្ធសូមថ្លែងអំណរគុណដល់សមាជិកទាំង ១៣៤ នាក់ នៃសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី និងសមាជិកដទៃទៀតដែលបានកែលម្អ និងគ្រប់គ្រងស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ ដោយមានការគាំទ្រពីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល ដែលជាផ្នែកមួយក្នុងការរួមចំណែកដល់ការបង្កើនបរិមាណត្រី និងកែលំអសន្តិសុខស្បៀង ក៏ដូចជាអាហារូបត្ថម្ភក្នុងតំបន់គោលដៅ។

ការបោះពុម្ពគោលការណ៍ណែនាំនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈជំនួយដ៏សប្បុរស ពីប្រជាជនអាមេរិកតាមរយៈ ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ (USAID) ក្រោមគំនិតផ្តួចផ្តើមកម្មវិធីសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់អនាគត (Feed the Future)។ ខ្លឹមសារនៅក្នុងឯកសារនេះ គឺជាទំនួលខុសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធ និងមិនឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទស្សនៈរបស់ USAID ឬរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកឡើយ។

© Finn Thilsted/WorldFish

ពាក្យបំព្រួញ

CBOs	អង្គការសហគមន៍មូលដ្ឋាន
CC	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
CFR	សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី
CSO	អង្គការសង្គមស៊ីវិល
FiA	រដ្ឋបាលជលផល
FiAC	ខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល
FWUG	ក្រុមកសិករប្រើប្រាស់ទឹក
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
M&E	ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ
OAA	វារីសត្វផ្សេងទៀត
PDA	មន្ទីរកសិកម្ម
PDWRM	មន្ទីរធនធានទឹក
RFF	ធនធានជលផលតាមវាលស្រែ
RFFEP	គម្រោងបង្កើនធនធានជលផលតាមវាលស្រែ
RFF II	គម្រោងធនធានជលផលតាមវាលស្រែនៅកម្ពុជានៃ កម្មវិធីសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់អនាគត ដំណាក់កាលទី២
USAID	ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ
VC	មេភូមិ
ZoI	តំបន់រងឥទ្ធិពល

© Fani Llaurado/WorldFish

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម ... ១

- គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ... ១
- អ្នកដែលអាចទទួលផលពីគោលការណ៍ណែនាំនេះ ... ១
- របៀបប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំនេះ ... ១
- រចនាសម្ព័ន្ធនៃឯកសារគោលការណ៍ណែនាំនេះ ... ១
- វិធីពង្រឹងដំណើរការរៀនសូត្រ ... ២

ផ្នែកទី ១ ប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែនិងសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ... ៣

- ១.១ ប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ ... ៣
- ១.២ ផ្នែក/សមាសភាគនៃប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ ... ៣
- ១.៣ ប្រភេទស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ ... ៧

ផ្នែកទី ២ ដំណើរការរៀបចំ RFF-CFR ... ៩

- ២.១ ដំណាក់កាល និងសកម្មភាពសំខាន់ៗក្នុងការកែលម្អប្រព័ន្ធ RFF-CFR ... ៩
- ២.២ ការជ្រើសរើសទីតាំង ... ១០
  - ២.២.១ ការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងទស្សនកិច្ចតាមទីតាំង ... ១០
  - ២.២.២ ការរៀបចំលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការជ្រើសរើសទីតាំង ... ១០
  - ២.២.៣ ការចុះសិក្សាបឋមនៅតាមទីតាំង ... ១២
  - ២.២.៤ ការវាយតម្លៃ និងជ្រើសរើស CFR-RFF ... ១២
  - ២.២.៥ ការចែករំលែកលទ្ធផលនៃការជ្រើសរើស ... ១២
- ២.៣ ការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ និងការរៀបចំផែនការសកម្មភាព ... ១២
  - ២.៣.១ ការរៀបចំសេណារីយ៉ូល្អ ... ១៣
  - ២.៣.២ ការរៀបចំឧបករណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់គណៈកម្មការ CFR ... ១៣
  - ២.៣.៣ ការប្រមូលព័ត៌មានអំពីទីតាំង ... ១៣
  - ២.៣.៤ ការវាយតម្លៃតម្រូវការកែលម្អ ... ១៣
  - ២.៣.៥ ការរៀបចំផែនការលម្អិត និងការកំណត់អាទិភាព ... ១៥
  - ២.៣.៦ រៀបចំក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ... ១៥
- ២.៤ អន្តរាគមន៍ និងការគ្រប់គ្រង ... ១៨
  - ២.៤.១ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង CFR និងចំណេះដឹង ... ១៨
  - ២.៤.២ ការកែលម្អប្រព័ន្ធជីវសាស្ត្រ ... ២០
  - ២.៤.៣ ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ CFR-RFF ... ២២
  - ២.៤.៤ ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃអន្តរាគមន៍ ... ២៦
  - ២.៤.៥ ការត្រួតពិនិត្យតាមដានអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះជីវភាព និងសន្តិសុខស្បៀងក្នុងមូលដ្ឋាន ... ២៧

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ... ២៨

ឯកសារពិគ្រោះ ... ២៩

ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ៖ សំណុំលក្ខណៈសេណារីយ៉ូល្អរបស់ CFR ... ៣១

ឧបសម្ព័ន្ធ ២៖ ឧបករណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង CFR ... ៣៤

បុព្វកថា

វាលស្រែ ដែលទទួលទឹកភ្លៀង និងលិចទឹកក្នុងរដូវវស្សានៅកម្ពុជា មានសារៈសំខាន់ និងជាប្រភពផលិតផលត្រីទឹកសាប និងវារីសត្វដទៃទៀត ដែលរួមទាំង កង្កែប និងខ្យង។ ធនធានក្នុងទឹកទាំងនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះប្រជាជនកម្ពុជារាប់លាននាក់ ជាពិសេស អ្នករស់នៅតាមជនបទ។ ធនធានទាំងនេះរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ចំពោះជីវភាពនៅតាមជនបទ ដោយរួមចំណែកចំពោះសន្តិសុខស្បៀង អាហារូបត្ថម្ភ និងការបង្កើនប្រាក់ចំណូល ជាពិសេសដោយសារធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ គឺជាប្រភពធនធានដែលស្ថិតក្រោមការនេសាទជាលក្ខណៈបើកចំហ។ ធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ ដើរតួនាទីជាសំណាញ់សុវត្ថិភាព សម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រជាច្រើននៅតាមជនបទ និងងាយរងគ្រោះចំពោះមុខកត្តានានាដូចជា ឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការធ្វើកសិកម្មមិនបានផល និងអស្ថិរភាពប្រាក់ចំណូល។ លើសពីនេះទៀត ត្រីដែលបានកត់ត្រា ច្រើនជាង ១១២ប្រភេទ នៅក្នុងប្រព័ន្ធវាលស្រែរបស់កម្ពុជា ព្រមទាំង វារីសត្វដទៃទៀត មានសារៈសំខាន់ និងមានតួនាទីជាក់លាក់ នៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៅមូលដ្ឋាន រួមទាំងការរួមចំណែកទ្រទ្រង់ជីវចម្រុះផងដែរ។

តាមរយៈរដ្ឋបាលជលផល រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា(RGC) ចាត់ទុកសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រីជាអាទិភាព ក្នុងការធានាផលិតភាពធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ និងការបង្កើនផលត្រីចាប់ពីធម្មជាតិ(សសរស្តម្ភទី ១ នៃក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផល)។ សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ក៏រួមចំណែកផងដែរទៅក្នុងការគាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា លើការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំស្ម័គ្រចិត្តសម្រាប់គាំពារការនេសាទខ្នាតតូច ដែលរួមទាំងការរៀបចំ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ដែលមានមេត្រីភាពជាមួយប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងតាមបែបផែននៃការចូលរួម ដើម្បីពង្រឹងការនេសាទខ្នាតតូចប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ និងប្រកបដោយនិរន្តភាព។ សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រីដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងគ្រប់គ្រងបានល្អ ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានសារៈសំខាន់ជាខ្លាំង ក្នុងការធានាស្ថិរភាពនៃផលចាប់នៅកម្ពុជា។ តាមរយៈតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចការពារត្រីធម្មជាតិនៅក្នុងរដូវប្រាំង និងការផ្តល់ទីជម្រកយ៉ាងសមស្របសម្រាប់ត្រីដើម្បីពងកូន និងលូតលាស់ សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី មាននាទីថែរក្សា និងបង្កើនចំនួនត្រីនៅតាមវាលស្រែដែលស្ថិតនៅជុំវិញ។ រដ្ឋបាលជលផលបានគាំទ្រដល់ការបង្កើតសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រីចំនួន ៨៨៤ នៅទូទាំងប្រទេស ដោយបានបង្កើនផលិតផលជលផលនៅតាមវាលស្រែ។

ឯកសារណែនាំសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែនៅកម្ពុជា ដែលត្រូវបានបោះពុម្ព ក្រោមកិច្ចសហការជាមួយអង្គការ WorldFish នៅកម្ពុជា គឺជាការរួមចំណែកដ៏សំខាន់ដល់ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផលទឹកសាបនៅកម្ពុជា។ ឯកសារនេះផ្តល់ការណែនាំជាជំហានៗ ដោយផ្អែកលើភស្តុតាង សម្រាប់ជ្រើសរើសប្រភពទឹកដែលមានស្រាប់និងសហគមន៍ដែលនៅជុំវិញ ធ្វើការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ និងការរៀបចំផែនការសកម្មភាពជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលរួមទាំង រដ្ឋបាលជលផល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមសហគមន៍និងសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងគាំទ្រសហគមន៍ នៅក្នុងការរៀបចំផែនការ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិស្ថានរូបវន្ត និងគ្រប់គ្រងបរិស្ថានទាំងនេះប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

យើងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា អ្នកអនុវត្តនៅមូលដ្ឋាន ទាំងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ និងអ្នករៀបចំផែនការ ដែលមានបំណងផ្តល់ការសម្របសម្រួលដើម្បីពង្រឹងសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រីដែលមានស្រាប់ និងធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែនៅកម្ពុជា នឹងមើលឃើញថា ឯកសារណែនាំនេះមានប្រយោជន៍។ ឯកសារនេះមានប្រយោជន៍សម្រាប់មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាសមាជិកសហគមន៍មូលដ្ឋានផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកដទៃទៀតនៅក្រៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏អាចយល់ឃើញថាឯកសារណែនាំនេះមានប្រយោជន៍ផងដែរ ហើយអាចដកស្រង់ខ្លឹមសារនៃឯកសារណែនាំនេះសម្រាប់អនុវត្តទៅតាមបរិបទជាក់លាក់របស់ខ្លួន។ យើងខ្ញុំលើកទឹកចិត្តភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ សូមប្រើប្រាស់ឯកសារណែនាំនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងធ្វើការចែករំលែកមេរៀន និងបទពិសោធន៍ពីការអនុវត្តឯកសារណែនាំនេះ។

ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទទួលបន្ទុកជា
ប្រធានរដ្ឋបាលជលផល

អេង ជាសាន

សេចក្តីផ្តើម

គោលការណ៍ណែនាំនេះ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបនៃឯកសារណែនាំពិស្តារសម្រាប់សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី (CFR)-ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ (RFF) នៅកម្ពុជា។ ឯកសារណែនាំនេះ អាចរកបាននៅការិយាល័យនៃអង្គការ WorldFish នៅកម្ពុជា ។ ខ្លឹមសារទាំងអស់ ផ្អែកលើលទ្ធផលពីការអនុវត្តគម្រោងបង្កើនធនធានជលផលតាមវាលស្រែ (RFFEP) ដែលឧបត្ថម្ភថវិកាដោយទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ (USAID) ក្នុងខេត្តចំនួន៤ នៅកម្ពុជា (ខេត្តកំពង់ធំ សៀមរាប បាត់ដំបង និងពោធិ៍សាត់) ពីឆ្នាំ ២០១២ និង ២០១៦ ។[i]

គោលបំណងនៃឯកសារនេះ

ប្រព័ន្ធ CFR-RFF ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងក្រោមគម្រោង RFFEP ត្រូវបានបង្ហាញថា រួមចំណែកជាមធ្យម ៧១% ក្នុងមួយឆ្នាំៗ នៅក្នុងកំណើនបរិមាណផលចាប់នៃគ្រួសារដែលមានជីវភាពក្រីក្របំផុត (របាយការណ៍បញ្ចប់គម្រោង RFFEP ឆ្នាំ ២០១៦)។ ប្រព័ន្ធ CFR-RFF ដែលគ្រប់គ្រងបានល្អ អាចរួមចំណែកបង្កើនផលិតភាពធម្មជាតិនៃធនធានជលផលក្នុងបរិស្ថានតំបន់ទំនាបលិចទឹក ដូចជា ត្រី និងវារីសត្វដទៃទៀត (កង្កែប ខ្យង ។ល។) សម្រាប់បំពេញតម្រូវការបរិភោគនៅតាមមូលដ្ឋាន និងតម្រូវការអាហារូបត្ថម្ភ។

គោលការណ៍ណែនាំនេះ មានគោលបំណងចងក្រងជាឯកសារអំពីការអនុវត្តល្អ ក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ CFR-RFF ដូច្នេះ វាមាននាទីប្រភពឯកសារសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធនានាដែលមានបំណងគាំទ្រដល់ការអភិរក្សត្រី សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភនៅក្នុងបរិស្ថានបែបនេះ។

អ្នកដែលអាចទទួលផលពីគោលការណ៍ណែនាំនេះ

គោលការណ៍ណែនាំនេះ ត្រូវបានរៀបរៀងឡើងសម្រាប់អ្នកអនុវត្តនៅទីវាល អ្នករៀបចំផែនការ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងពីជាមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានបំណងផ្តល់ ឬគាំទ្រ ដល់ការសម្របសម្រួល ដើម្បីពង្រឹង CFRs ដែលមានស្រាប់ និង RFFs នៅកម្ពុជា។ បន្ថែមលើនេះ អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយវិស័យជលផល អាចមើលឃើញថា គោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះមានប្រយោជន៍ជា ឯកសារដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មាន សម្រាប់ការរៀបចំ និងការបន្សាំគោលនយោបាយវិស័យជលផលជាក់លាក់ផងដែរ។

របៀបប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំនេះ

គោលការណ៍ណែនាំនេះមានគោលបំណងផ្តល់ការណែនាំអំពីវិធីក្នុង៖

១. ការជ្រើសរើសទីតាំងសម្រាប់សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី (CFR)

២. ដំណើរការរៀបចំ និងអនុវត្ត៖

ក. ការកែលម្អ CFR

ខ. ការកែលម្អរចនាសម្ព័ន្ធ និងការអនុវត្តរបស់គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង CFR

គ. ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

ដូច្នេះ គោលការណ៍ណែនាំនេះ អាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីណែនាំអំពីការរៀបចំអន្តរាគមន៍ជាក់លាក់ សម្រាប់រួមចំណែកដល់ការបង្កើនផលិតភាពធម្មជាតិនៃធនធានជលផលនៅក្នុងតំបន់ទំនាបលិចទឹក។ លើសពីនេះ វាអាចមានប្រយោជន៍ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានដើម្បីរៀបចំគោលនយោបាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងធនធានជលផលនៅតំបន់ទំនាបលិចទឹក។

ព័ត៌មានលម្អិតអំពីជំហាននីមួយៗក្នុងការគ្រប់គ្រង CFR-RFF មានចែងក្នុងឯកសារណែនាំនេះ។ បន្ថែមលើនេះ ម៉ូឌុលសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការបង្កើន CFR -RFF (FiA, WorldFish and FAO, 2016) ត្រូវបានរៀបចំជាមេរៀនដាច់ដោយឡែកពីគ្នាអំពីទិដ្ឋភាពជាក់លាក់នានានៃការគ្រប់គ្រង CFR-RFF ដែលរួមមាន កត្តាជីវសាស្ត្រ និងគីមីនៃទឹក ការត្រួតពិនិត្យតាមដានផលចាប់ ។ល។

រចនាសម្ព័ន្ធនៃឯកសារគោលការណ៍ណែនាំនេះ

គោលការណ៍ណែនាំនេះត្រូវបានរៀបចំជាពីរផ្នែក៖

១. ផ្នែកទី១៖ ប្រព័ន្ធធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ និងស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍។ ផ្នែកនេះពិពណ៌នាដោយសង្ខេប

អំពីបរិបទសម្រាប់ប្រព័ន្ធ RFF-CFR និងពិពណ៌នាអំពីសមាសភាគនីមួយៗ រួមទាំងភាពខុសគ្នានូវប្រភេទស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ផងដែរ។

២. ផ្នែកទី ២៖ ដំណើរការរៀបចំ RFF-CFR ។ ផ្នែកនេះ គូសបញ្ជាក់ពីដំណាក់កាលសំខាន់ៗទាំងបី ក្នុងការរៀបចំ RFF-CFR និងសកម្មភាពសំខាន់ៗក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ។ សម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗ មានការផ្តល់សេចក្តីណែនាំច្បាស់លាស់ និងជាក់ស្តែង។

វិធីពង្រឹងដំណើរការរៀនសូត្រ

វិធីសំខាន់ៗដែលភាគីពាក់ព័ន្ធអាចពង្រឹងដំណើរការរៀនសូត្រសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ RFF-CFR ឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ មានដូចខាងក្រោម៖

- ជានាឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ និងរៀបចំផែនការ ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅមូលដ្ឋាន ដែលរួមទាំងមេភូមិ និងប្រធានឃុំឱ្យបានសមស្រប នៅក្នុងដំណាក់កាលជ្រើសរើសទីតាំង ការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ និងការធ្វើផែនការសកម្មភាពអន្តរាគមន៍ និងគ្រប់គ្រង។ ការធ្វើបែបនេះនឹងជួយឱ្យមានការយល់ដឹងដូចគ្នា តាំងពីដើមដំបូង។
- បង្ហាញព័ត៌មានដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសខ្លះៗ និងដែលអាចជាព័ត៌មានថ្មីសម្រាប់អ្នកចូលរួម ជាពិសេសក្នុងការធ្វើផែនការលម្អិត និងការចាត់អាទិភាព ការបង្ហាញក្រាហ្វិក និងរូបភាពសាមញ្ញៗ ពិតជាមានប្រយោជន៍ ដើម្បីជួយបង្កើតការយល់ដឹងអំពីអ្វីដែលកំពុងពិភាក្សា។
- "អ្នកខាងក្រៅ" ដែលមានជំនាញផ្នែកប្រព័ន្ធផលិតកម្មក្នុងដែនទឹកសាបនិង/ឬសំណុំលក្ខណៈសមស្របនៃប្រព័ន្ធ RFF-CFR គួរតែអាចផ្តល់ជាធាតុចូលតាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានាថា ការវាយតម្លៃ និងផែនការត្រូវបានរៀបចំយ៉ាងល្អស្របតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស។
- សិក្ខាសាលាប្រចាំឆ្នាំនៅថ្នាក់ខេត្ត ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយគណៈកម្មការCFR អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងរដ្ឋបាលជលផល គឺជាឱកាសដ៏សំខាន់បំផុតសម្រាប់អ្នកចូលរួម ដើម្បីពិភាក្សាពីវឌ្ឍនភាពធៀបនឹងផែនការការងារប្រចាំឆ្នាំ ដែលទាក់ទងនឹងការកែលំអសមត្ថភាពនៃគណៈកម្មការ CFR ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងនិងចែករំលែកអំពីបញ្ហាប្រឈមនិងមេរៀនដែលទទួលបាន ការរៀបចំផែនការ ជាមួយការប្តេជ្ញាអនុវត្តទៅអនាគត និងសម្រាប់គណៈកម្មការដែលអនុវត្តបានល្អដើម្បីទទួលបានលិខិតសរសើរជាផ្លូវការ។

ផ្នែកទី ១ ប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ និងសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី

១.១ ប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ

រូបទី១ ផ្តល់ការពន្យល់ងាយៗអំពីថាតើប្រព័ន្ធ RFF-CFR ដំណើរការដោយរបៀបណានៅតាមវាលស្រែដែលលិចទឹកតាមរដូវក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

រូបទី១៖ គំនូសតាងដែលបង្ហាញពីដំណើរការនៃប្រព័ន្ធ RFF-CFR

ជាច្រើនទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ ធនធានជលផលតាមវាលស្រែនៅមូលដ្ឋានដែលងាយចូលដល់ បានប្រឈមនឹងការគំរាមកំហែងកាន់តែច្រើនឡើង ដោយសារការកើនឡើងជាទូទៅនៃសម្ពាធពីការនេសាទ ការពង្រីក និងការផ្លាស់ប្តូររបៀបធ្វើកសិកម្មផងដែរ។ ជាច្រើនពាន់ឆ្នាំមកហើយ គេដឹងថាត្រីប្រើប្រាស់វាលស្រែដើម្បីបន្តពូជ ពង និងជាកន្លែងរកចំណី និងជាជម្រកសម្រាប់ការធំលូតលាស់។ ដូច្នេះ វាលស្រែគួរតែត្រូវបានចាត់ជាផ្នែករួមមួយនៃការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល ដើម្បីអាចរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ផលិតកម្មត្រីជារួម និងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងមូលដ្ឋាន (De Silva et al. 2013a)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការពង្រីកប្រពលភាពកសិកម្មដែលជាទូទៅ ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមីកសិកម្មកាន់តែច្រើនឡើង (De Silva et al. 2013a) និងការកែប្រែប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដូចជា ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវថ្នល់ ធារាសាស្ត្រ និងការរេចរិលព្រៃលិចទឹក បានបង្កើតឧបសគ្គដល់ការផ្លាស់ទីរបស់ត្រី។ ក្នុងករណីបែបនេះ ត្រីអាចពុំមាននៅសេសសល់ក្នុងចំនួនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងប្រភពទឹកនៅរដូវប្រាំងដែលប៉ះពាល់ដល់ការបន្តពូជ និងការលូតលាស់ក្នុងតំបន់ទំនាបលិចទឹក ដូច្នេះធ្វើឱ្យផលិតផលត្រីនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៅវាលស្រែកាន់តែថយចុះ នៅពេលមានទឹកវិញ។

១.២ ផ្នែក/សមាសភាគនៃប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ

ផ្នែក/សមាសភាគរូបវន្តចំបងៗសម្រាប់ប្រព័ន្ធ RFF/CFR នៅកម្ពុជារួមមាន ១) ស្រះសហគមន៍ ២) ប្រកត្រីធ្វើចរាចរ និង ៣) វាលស្រែទំនាបលិចទឹក។

ស្រះសហគមន៍ គឺជាប្រភពទឹកជាប្រចាំ ដែលក្នុងនោះត្រី និងវារីសត្វដទៃទៀតអាចរស់នៅបានក្នុងរដូវប្រាំង ដែលមានរយៈពេលអូសបន្លាយ មុននឹងវិលត្រលប់មកទំនាបលិចទឹកវិញនៅរដូវទឹកឡើង។

ប្រកត្រីធ្វើចរាចរ គឺជារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រមួយ ដែលមានទម្រង់ផ្សេងៗគ្នា រួមមាន ប្រឡាយទឹក អូរ ឬទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃប្រភពទឹក ឬកន្លែងផ្សេងទៀតដែលផ្តល់ជាការតភ្ជាប់រវាង CFR និងក្សេត្រប្រព័ន្ធនៅតាមវាលស្រែ។ ជាចាំបាច់

គឺត្រូវមានទឹកហូរគ្រប់គ្រាន់ និងគ្មានឧបសគ្គរាំងស្ទះ នៅតាមបណ្ដាញផ្លូវទឹក ដើម្បីធានាឱ្យមានទំនាក់ទំនងគ្នាល្អរវាង CFR និងវាលស្រែ។

វាលស្រែក្នុងទំនាបលិចទឹក សំដៅទៅលើក្សេត្រប្រព័ន្ធដែលលិចទឹក និងជាកន្លែងដែលត្រីអាចសាយភាយ នៅរដូវមានទឹកជំនន់ ដើម្បីរកចំណី និងបន្តពូជ និងជាកន្លែងដែលគេអាចចាប់ត្រី និងវារីសត្វដទៃទៀត។

តំបន់រងឥទ្ធិពល (ZoI) នៃសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី សំដៅលើតំបន់ដែលរងឥទ្ធិពល ដោយសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី។ នេះគឺជាដែនដែលត្រីធំ ឬ កូនត្រី មកពីសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី អាចសាយភាយទៅដល់ ដើម្បីបន្តពូជ និងលូតលាស់។ ដោយសារហេតុផលនេះ ប្រការសំខាន់គឺត្រូវពិចារណាអំពី ZOI ទាំងមូលនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ។ នៅក្នុងឯកសារណែនាំនេះ ជាញឹកញាប់ វាលស្រែត្រូវបានចាត់ជាតំបន់រងឥទ្ធិពល(ZoI)នៃសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី។ វាក៏អាចជាតំបន់ដែលមានការកែលំអជម្រកខ្លះៗផងដែរ។ ឧទាហរណ៍៖ ស្រះតូចៗដែលត្រូវបានជីកនៅក្នុងវាលស្រែ ត្រូវបានចាត់ថាជាជម្រើសបន្ទាប់បន្សំសម្រាប់បង្កើតជម្រកត្រី ក្រៅពីសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ។ ការកែលម្អទាំងនេះ អាចជួយទ្រទ្រង់ដល់ត្រី និងវារីសត្វដទៃទៀត ក្នុងពេលមានគ្រោះរាំងស្ងួតរយៈពេលខ្លីដែលកើតឡើងជារឿយៗនៅកម្ពុជា ក្នុងចន្លោះខែកក្កដា និងសីហា ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

បន្ថែមលើសមាសភាគរូបវន្តទាំងនេះ គណៈកម្មការសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ដែលមានសមាជិកស្ម័គ្រចិត្តក្នុងមូលដ្ឋានចំនួន ៥ ទៅ ១០ នាក់ ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដោយសហគមន៍ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់រងឥទ្ធិពលនៃសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី មានភារៈទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រង និងកែលម្អ CFR និងផ្ដល់កិច្ចការពារពីការនេសាទល្មើសច្បាប់។ នៅក្នុងបរិបទនៃប្រទេសកម្ពុជា ដោយមានការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល គណៈកម្មការ CFR អាចបានការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ

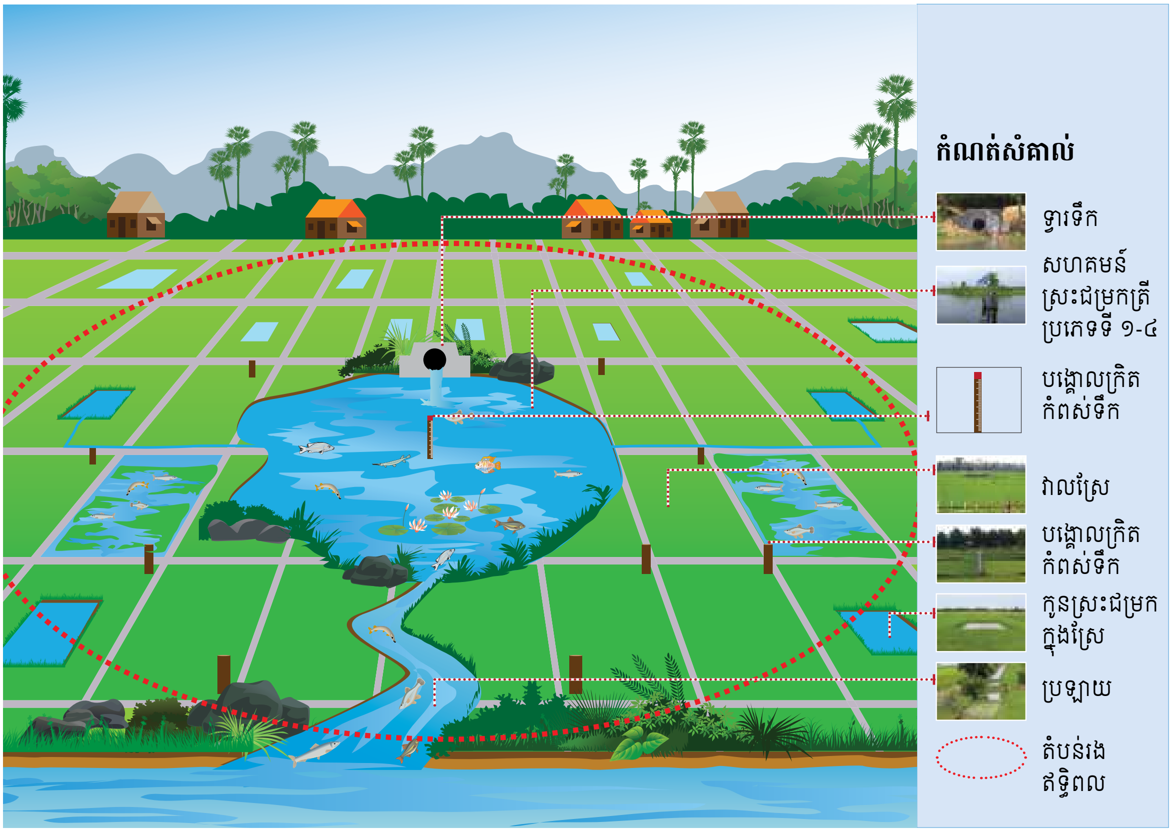

រូបទី២. សមាសភាគរូបវន្តចំបងៗនៃប្រព័ន្ធធនធានជលផលតាមវាលស្រែ/សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី

តើប្រព័ន្ធជលផលតាមវាលស្រែមានដំណើរការបែបណា?

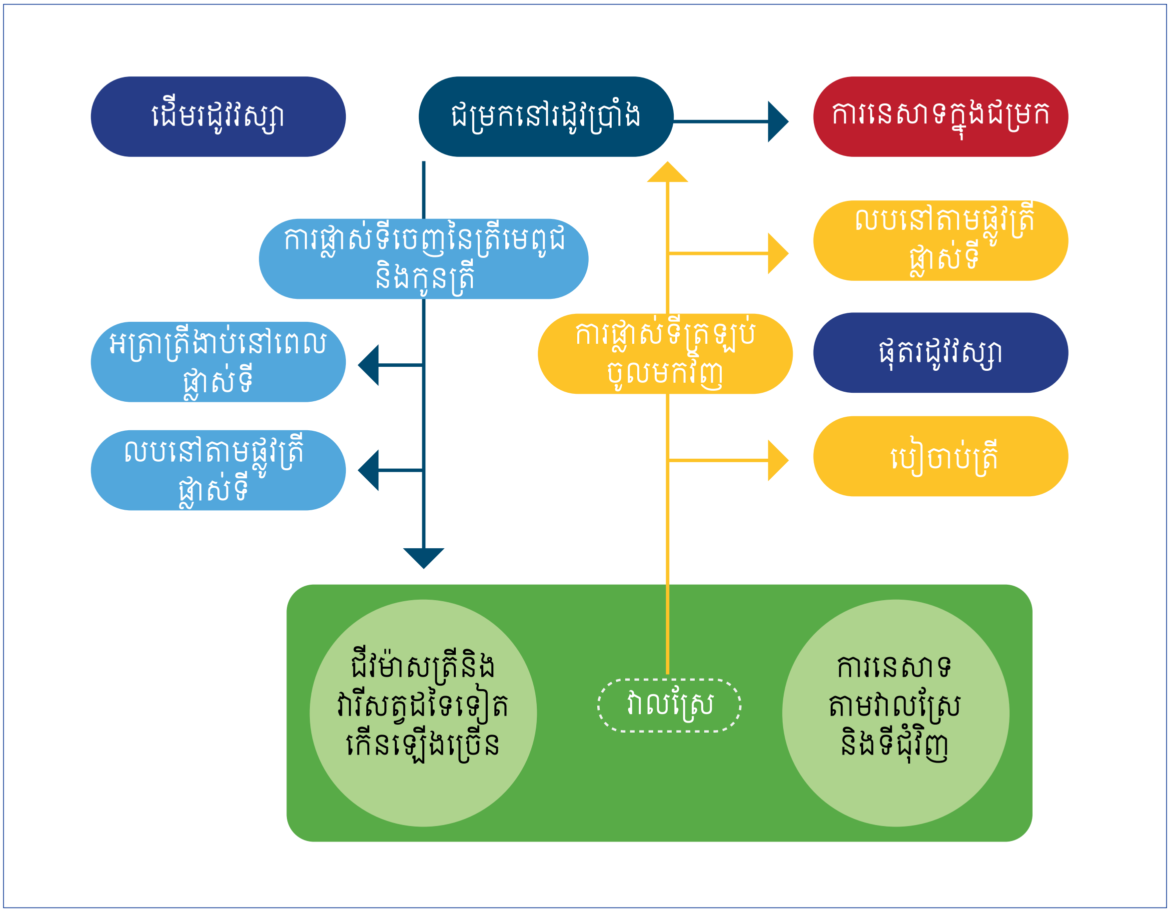

រូបភាពទី៣៖ ដ្យាក្រាមនៃប្រព័ន្ធធនធានជលផលនៅតាមវាលស្រែ (ប្រភព៖ ដកស្រង់ពី Guttman & Gregory 2002)

ពីមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត ចំពោះសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី។ ដើម្បីបានការទទួលស្គាល់បែបនេះ គណៈកម្មការត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន រួមទាំង ការបង្កើតលក្ខន្តិកៈសមស្របសម្រាប់CFR ដោយត្រូវមានបុគ្គលដើម្បីបំពេញមុខងារដែលបានកំណត់នៅក្នុងគណៈកម្មការនោះ និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត។

រចនាសម្ព័ន្ធ និងតួនាទីរបស់គណៈកម្មការ CFR

ជាទូទៅ គណៈកម្មការ CFR មានរចនាសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោម[iii] ៖

- ប្រធានគណៈកម្មការ៖ ជាធម្មតា សំដៅលើបេក្ខជនសម្រាប់មុខដំណែងជាគណៈកម្មការ CFR ដែលទទួលបានសំឡេងឆ្នោតច្រើនជាងគេ។ គាត់ជាអ្នកមើលការខុសត្រូវលើគណៈកម្មការនេះ។
- អនុប្រធាន៖ គាត់ជួយប្រធានគណៈកម្មការ។
- លេខាធិការ៖ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំការប្រជុំ និងរក្សាកំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។
- បេឡា៖ ទទួលខុសត្រូវលើការរក្សាទុកឯកសារអំពីថវិកាដែលអង្គាសបានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ RFF-CFR។
- ក្រុមល្បាត CFR៖ អ្នកទាំងនេះទទួលខុសត្រូវក្នុងការល្បាតនៅ CFR និងតំបន់រងឥទ្ធិពលទូទៅ ដោយមានការសម្របសម្រួលជាមួយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល ដើម្បីការពារពីការនេសាទល្មើសច្បាប់។ សមាជិកក្រុមល្បាតមានសិទ្ធិបញ្ឈប់អ្នកនេសាទល្មើសច្បាប់ និងរឹបអូសឧបករណ៍នេសាទរបស់ពួកគេ។ ពួកគេត្រូវរាយការណ៍អំពីករណីនេះភ្លាមៗ ទៅ

នគរបាលមូលដ្ឋាន ឬប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ដែលបន្ទាប់មកត្រូវរាយការណ៍ទៅខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល ដើម្បីចាត់វិធានការបន្ថែមទៀត យោងតាមច្បាប់ជលផល។

- ការបង្កើនចំណេះដឹងនិងចែករំលែកព័ត៌មាន៖ អ្នកទាំងនេះទទួលខុសត្រូវចែករំលែកព័ត៌មានអំពីគោលបំណងនៃ CFR និងគណៈកម្មការរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងសកម្មភាពនានាដែលបានគ្រោង និងអនុវត្តដោយគណៈកម្មការនេះ។

លក្ខន្តិកៈសម្រាប់ស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍

គណៈកម្មការ CFR នីមួយៗ មានភារៈទទួលខុសត្រូវលើការបង្កើតលក្ខន្តិកៈដើម្បី៖

- កំណត់តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់សមាជិកម្នាក់ៗនៃគណៈកម្មការ CFR។
- កំណត់សកម្មភាពដែលអនុញ្ញាត និងហាមឃាត់នៅក្នុង CFR និងតំបន់ទូទៅដែលហាមឃាត់ការនេសាទ រួមមាន៖
  - ប្រភេទឧបករណ៍នេសាទ ដែលអាចអនុញ្ញាត និងត្រូវហាមឃាត់នៅក្នុងតំបន់រងឥទ្ធិពល
  - របៀបដែលសមាជិកក្រុមល្បាតអាចបញ្ឈប់ និងឃាត់ខ្លួនអ្នកនេសាទល្មើសច្បាប់ និងរឹបអូសឧបករណ៍នេសាទរបស់ពួកគេបាន?
  - ការកំណត់ពីការអនុញ្ញាត ឬហាមឃាត់ការចាប់ត្រីតាមប្រពៃណីឬតាមទម្លាប់នៅក្នុង CFR។

ត្រូវដាក់ជូនលក្ខន្តិកៈទាំងនេះ មកអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដើម្បីសុំការឯកភាព មុនពេលបញ្ជូនទៅខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល។ ការឯកភាពលើលក្ខន្តិកៈទាំងនេះ ស្ថិតក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌនានាសម្រាប់ CFR ដែលមានការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការពីមន្ទីរកសិកម្ម។

ការគ្រប់គ្រង និងអភិបាលកិច្ច CFR

រូបទី៤ខាងក្រោមបង្ហាញពីការចាត់ចែងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់ជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអភិបាលកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ CFR-RFF ក្នុងបរិបទកម្ពុជា។

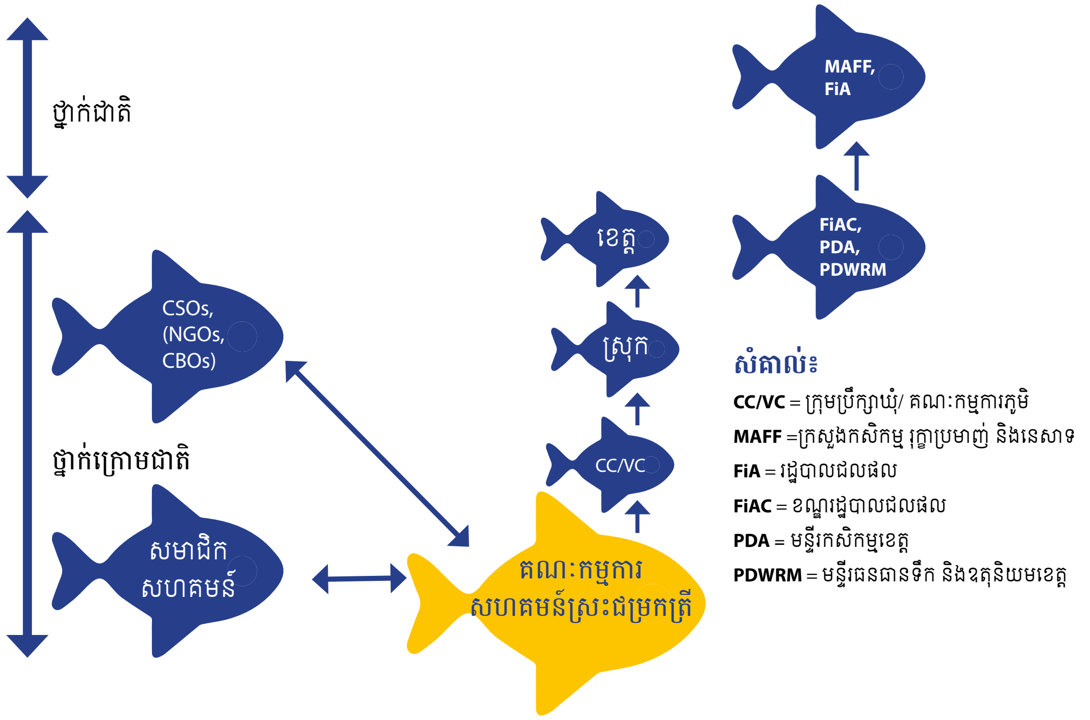

រូបទី៤៖ ការចាត់ចែងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់ជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអភិបាលកិច្ចប្រព័ន្ធ CFR-RFF

១.៣ ប្រភេទស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍

នៅកម្ពុជា សហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី ត្រូវបានចែកជា ៤ ប្រភេទខុសៗគ្នា (Brooks et al. 2015) ។

- ប្រភេទទី១ តំណាងឱ្យស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ ក្នុងអាងស្តុកទឹកនៅតំបន់ខ្ពស់
- ប្រភេទទី២ តំណាងឱ្យស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ នៅក្រៅតំបន់ងាយជន់លិច (សម្រាប់តំបន់ទំនាបលិចទឹកបឹងទន្លេសាប ដែលជាទូទៅ កំណត់ដោយផ្លូវជាតិលេខ ៥ និង ៦)
- ប្រភេទទី៣ តំណាងឱ្យស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ដែលងាយជន់លិច (ជាទូទៅ នៅចន្លោះផ្លូវជាតិលេខ ៥ និង ៦) ។
- ប្រភេទទី៤ តំណាងឱ្យស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ ដែលស្ថិតក្នុងដែនទឹកធម្មជាតិធំៗ ជាពិសេសក្នុងតំបន់ទំនាបលិចទឹកបឹងទន្លេសាប ។

© Sean Vichet/WorldFish

© Sean Vichet/WorldFish

ប្រភេទទី ១. អាងធារាសាស្ត្រ
(ឧ. គុជនប់ - ពោធិ៍សាត់)

- ដែនទឹកធំៗ តាមធម្មតាក្នុងអាងស្តុកទឹកក្នុងតំបន់ខ្ពស់ ដោយរក្សាទុកមួយផ្នែកជា CFR
- ពាក់ព័ន្ធនឹងស្រែប្រាំងដែលមានប្រព័ន្ធស្រោចស្រព
- បំពាក់ដោយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងទឹក
- មានប្រឡាយវែង និង/ឬផ្លូវទឹកទៅកាន់ស្រែ
- បរិមាណទឹកប្រែប្រួល និងផ្លាស់ប្តូរឆាប់រហ័ស
- មានការគ្រប់គ្រងការស្រោចស្រពទឹកទៅស្រែ
- មានការប្រើប្រាស់ថ្នាំគីមីកសិកម្មកាន់តែច្រើនឡើង ដោយសារពង្រីកប្រពលភាពកសិកម្ម

© Sean Vichet/WorldFish

ប្រភេទទី២. ស្រះសហគមន៍ មិនជន់លិច
(ឧ. ល្បើក កិត្តិយស - សៀមរាប)

- ជាស្រះសហគមន៍ដែលមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងទឹក និងតាមធម្មតា គ្មានការជន់លិច
- ជាញឹកញាប់ វាជាស្រះរាក់ៗ ដោយផ្នែកខ្លះគោកនិង
- មានបណ្តាញផ្លូវទឹកខ្លីៗតភ្ជាប់ទៅស្រែ។

© Sean Vichet/WorldFish

ប្រភេទទី៣៖ ស្រះសហគមន៍ដែលជន់លិច
(ឧ. ត្រពាំងធ្លកមានជ័យ - កំពង់ធំ)

- ជាស្រះសហគមន៍ដែលមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងទឹក និងច្រើនតែមានទឹកជន់លិច
- ច្រើនតែជា ស្រះរាក់ៗ ហើយផ្នែកខ្លះគោក និង
- មានបណ្តាញផ្លូវទឹកខ្លីៗតភ្ជាប់ទៅស្រែ

© Try Vanvuth/WorldFish

ប្រភេទទី៤៖ នៅក្នុងដែនទឹកធំៗ
(ឧ. បឹងរលំ-កំពង់ធំ)

- វាលទំនាបធម្មជាតិ ដែលបង្កើតជាអាងទឹកយ៉ាងធំមួយ និងមានផ្ទៃដីយ៉ាងធំដែលរងការជន់លិច
- មានទំហំតូច ធៀបនឹងផ្ទៃអាងទាំងមូល
- មាននៅតាមកន្លែងជាច្រើន និងតភ្ជាប់នឹងវាលស្រែ តាមរយៈផ្លូវទឹកតូចៗជាច្រើន
- ស្រែជម្រៅ ដែលជាកន្លែងងាយរងការជន់លិចនិង
- តំបន់ធ្វើស្រូវប្រដេញទឹកខ្លះៗផងដែរ

ផ្នែកទី ២ ដំណើរការរៀបចំ RFF-CFR

២.១ ដំណាក់កាល និងសកម្មភាពសំខាន់ៗក្នុងការកែលម្អប្រព័ន្ធ RFF-CFR

ផ្អែកតាមបទពិសោធន៍នៃការអនុវត្ត RFFEPកន្លងមក ការចាត់ចែងរៀបចំនិងគ្រប់គ្រង RFF នៃ CFRs ប្រកបដោយនិរន្តរភាព អាចចែកចេញជាបីដំណាក់កាលគឺ៖

១. ការជ្រើសរើសទីតាំង

២. ការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ និងការរៀបចំផែនការសកម្មភាព និង

៣. អន្តរាគមន៍ និងការគ្រប់គ្រង

ដំណាក់កាលទាំងបី បានបង្ហាញក្នុងរូបទី៥ និងមានអធិប្បាយលម្អិតក្នុងផ្នែកនានាខាងក្រោម។

រូបទី៥៖ ដំណាក់កាល និងសកម្មភាពសំខាន់ៗក្នុងការកែលម្អប្រព័ន្ធ RFF-CFR

២.២ ការជ្រើសរើសទីតាំង

ការជ្រើសរើសទីតាំង គឺជាជំណាក់កាលសំខាន់ដំបូងដែលនាំមកនូវជោគជ័យក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធ CFR-RFF ដែលរួមទាំងការធានាសម្រេចគោលដៅជាចុងក្រោយ ព្រមទាំងផ្តល់គុណតម្លៃខ្ពស់បំផុតមកវិញសម្រាប់ថវិកាដែលបានចំណាយ។

នៅក្នុងបរិបទនៃប្រទេសកម្ពុជា ដំណើរការនេះចាប់ផ្តើមដោយការស្វែងរកតំបន់សក្តានុពលសម្រាប់អន្តរាគមន៍ នៅក្នុងប្រព័ន្ធ CFR-RFF ដែលមានស្រាប់[iv] ហើយលទ្ធផលទាក់ទងនឹង CFR-RFFs ដែលមានស្រាប់ ត្រូវតែបានជ្រើសរើស និងឯកភាពដោយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ដោយសារទីតាំងដែលត្រូវជ្រើសរើស ត្រូវគោរពយ៉ាងតឹងរ៉ឹងតាមគោលការណ៍នៃការអភិរក្សធនធាន ទើបអាចទទួលជោគជ័យ គេចាំបាច់ត្រូវគិតពីលទ្ធភាពដែលអាចកើតមានជម្លោះលើបញ្ហាធនធានទឹក និងត្រី រវាងគណៈកម្មការ CFR និងសមាជិកសហគមន៍។ ផ្អែកលើបទពិសោធន៍ជាមួយ RFFEP ការជ្រើសរើសទីតាំងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងការពិគ្រោះយោបល់ រួមជាមួយការរៀបចំផែនការតាមបែបផែននៃការចូលរួម ទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំនេះ នឹងជួយទប់ស្កាត់ជម្លោះទាំងនោះ (Miratori and Brooks 2015) ជាច្រើនឆ្នាំ។

២.២.១ ការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងទស្សនកិច្ចតាមទីតាំង

គោលបំណងនៃការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងទស្សនកិច្ចតាមទីតាំងជាក់ស្តែង មានគោលដៅស្វែងយល់បន្ថែមទៀតអំពីប្រភេទនៃតំបន់ដែលមាន CFRs-RFF សម្រាប់ការជ្រើសរើស។

- សកម្មភាពនេះទាក់ទងនឹងការសិក្សាឯកសារស្រាវជ្រាវដែលមានស្រាប់ រួមទាំងរបាយការណ៍ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ និងមិនបោះពុម្ពផ្សាយ ព្រមទាំងផែនទី ក៏ដូចជា ស្វែងយល់ពីទីតាំងភូមិសាស្ត្រសម្រាប់ CFR-RFF ដែលមានស្រាប់ សម្រាប់ជាគោលដៅនៃការពង្រឹងបន្ថែម។
- ក្រោយពីបានកំណត់ទីតាំងដែលមានសក្តានុពលរួចហើយ ក្រុមការងារគម្រោង គួរជួបបុគ្គលមួយចំនួននៅតាមមូលដ្ឋាននោះ ដែលជាមនុស្សមានចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងពាក់ព័ន្ធ នឹងប្រព័ន្ធរូបវន្តនៃ CFR-RFF ផងដែរ។

សកម្មភាពនេះជួយអ្នកស្រាវជ្រាវ/ក្រុមស្រាវជ្រាវក្នុងការបង្កើតតារាងអំពីសំណុំលក្ខណៈ និងលក្ខខណ្ឌ ដែលសមស្របនានាសម្រាប់ជាផ្នែកមួយនៃការរៀបចំលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ជ្រើសរើសទីតាំង។ គំរូសេណារីយ៉ូសមស្របមួយ ត្រូវបានបង្ហាញក្នុងឯកសារណែនាំនេះ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធCFR-RFF នៅកម្ពុជា។ "ឧបសម្ព័ន្ធ ១ សំណុំលក្ខណៈសម្រាប់សេណារីយ៉ូសមស្របមួយនៃ CFR"។

២.២.២ ការរៀបចំលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការជ្រើសរើសទីតាំង

លទ្ធផលចំបងដែលបានពីជំហាននេះ គឺលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយឈុត ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយប្រើប្រាស់ព័ត៌មានពីការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងផ្អែកលើការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមអ្នកអនុវត្តគម្រោង។ សកម្មភាពនេះគួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃតម្រូវការរៀបចំ និងគ្រប់គ្រង CFR-RFF ដែលរួមទាំង កត្តារូបសាស្ត្រ ជីវសាស្ត្រ សង្គម ទិដ្ឋភាពច្បាប់ និងស្ថាប័ន។ ឧទាហរណ៍អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យចំបងៗសម្រាប់ជ្រើសរើសទីតាំង មានបង្ហាញក្នុងប្រអប់ទី ១ ខាងក្រោម។ ព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែមទៀត ដែលរួមទាំងគំរូឯកសារសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការជ្រើសរើសទីតាំង មានបង្ហាញក្នុងឯកសារណែនាំស្តីពីការ

© Finn Thilsted/WorldFish